

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 4. april 2024

Orientering nr. 6/ 2024

Aftale om en skatte- og afgiftsreform

Naalakkersuisut har ført forhandlinger med alle partier i Inatsisartut om en skatte- og afgiftsreform. Forhandlingerne har resulteret i en aftale mellem Naalakkersuisut, Inuit Ataqatigiit og Siumut, der blev præsenteret på et pressemøde den 22. marts 2024, under overskriften; *"Lad os alle gøre Grønland til et bedre sted"*.

Med aftalen er parterne enige om 5 reformspor:

1. Nedsættelse af afgifter, der har indflydelse på dagligdagen med virkning fra april 2024.
2. Skattereform med forhøjelse af personfradrag, beskæftigelsesfradrag og afskaffelse af visse fradrag med virkning fra 1. januar 2025. Finansieringen af disse tiltag skal bl.a. ske gennem reformtiltag og effektiviseringer i det offentlige samt højere arbejdsmarkedsafgift.
3. Smidiggørelse og effektivisering af beskatningsformerne gennem løbende lovrevision.
4. Fornyelse af afgiftsbelægning så den bliver mere tidssvarende.
5. Reform af selskabsskatten, der forventes fremlagt i 2025.

Formanden for Naalakkersuisut, Múte B. Egede (IA) udtalte i forbindelse med præsentationen: *"Arbejdet med skatte- og afgiftsreformen, har været et kæmpe stykke arbejde, som vi i dag har indgået aftale om. Reformen skal være med til at sikre, at vi vender udviklingen med stigende ulighed blandt borgerne til en positiv retning. Det er meget vigtigt. Hvis vi alle er mere lige, så vil vi bedre kunne udvikle os i samme retning"*.

Atassut og Demokraatit meddelte begge, kort før aftalen blev præsenteret, at de ikke kunne være med i aftalen. Atassut begrundede deres beslutning med, at de fandt ambitionsniveauet for lavt, mens Demokraatit ikke var enige i finansieringen af reformen.

Brandstofpriserne stiger

KNI oplyser i en pressemeddelelse den 2. april 2024, at brændstofpriserne med virkning fra den 3. april 2024 forhøjes med 60 øre pr. liter. Priserne på brændstof har været stabile og gunstige i Grønland gennem de senere år, selvom priserne til tider har været markant højere på verdensmarkedet. De gunstige priser skyldes flerårige prisaftaler, som KNI tidligere har indgået. Det var ventet, at de nye priser ville blive højere i forbindelse med udløb og genforhandling af nye prisaftaler.

KNI oplyser, at de nye priser ikke stiger så meget, som de kunne have gjort, da de senere års overskud i KNI anvendes til at afdæmpe prisstigningerne: *"Efter aftale med Naalakkersuisut er det besluttet, at de senere års overskud i KNI A/S, bl.a. som følge af den høje aktivitet på krydstogtsområdet, skal komme forbrugerne til gode ved at*

dæmpe priserne i landet". Priserne der gælder fra den 3. april 2024 er benzin 5,00 kr. pr. liter, gasolie 5,15 kr. pr. liter, petroleum 5,26 kr. per liter.

I Sermitsiaq den 3. april 2024 kommenterede formanden for Økonomisk Råd, Torben M. Andersen subsidieringen af brændstofpriserne således: *"Ved at holde priserne på brændstoffer lave, vil priserne fortsat være markant lavere end priserne i andre lande. Det understøtter ikke en udvikling væk fra konventionelle energikilder og efterlader et stort tilpasningsproblem"* og fortsætter: *"at holde priserne lave i en periode udsætter en tilpasning og skaber en risiko for et markant prisløft over en kort periode. De lave priser skaber ubehagelige incitament og understøtter dermed ikke en omlægning af rumopvarmningen"*.

Parat til at støtte regeringen

Den 19. marts 2024 blev regeringspartiet Venstre reduceret med et mandat. Regeringen kom dermed i mindretal, når man ikke medregner de nordatlantiske mandater. I den forbindelse udtalte folketingsmedlem Aki-Matilda Høegh-Dam (S) til Sermitsiaq, at hun nødigt vil blande sig i interne danske anliggender, men understregede samtidig, at det ikke bliver for enhver pris, hvis en situation skulle opstå. IA's folketingsmedlem Aaja Chemnitz udtalte til KNR, at IA støtter regeringen, som de hele tiden har gjort, og er optaget af at opnå det bedste mulige for Grønland.

Flere biler på vejene i Nuuk

På et kommunalbestyrelsesmøde i Kommuneqarfik Sermersooq den 12. marts 2024 blev trafikregistreringen for 2023 fremlagt. Den viser at trafikken samlet set er steget med 8 pct. i forhold til 2021.

Tilbage i 2019 målte Kommuneqarfik Sermersooq markante stigninger i trafikmængderne på indfaldsvejene ind mod midtbyen. Siden dengang er trængslen blevet værre i takt med, at antallet af biler i Nuuk er øget år for år. Alene i 2022-2023 kom der 309 flere personbiler på vejene, hvilket betyder at der nu er 6.107 køretøjer registreret i Nuuk. Til sammenligning var der 4.923 køretøjer i Nuuk i 2019, viser tal fra Grønlands Statistik.

Formandskabet for Inatsisartut foreslår ændringer i udvalgene

Ifølge Sermitsiaq den 19. marts 2024 har formandskabet for Inatsisartut inviteret partiformændene til en drøftelse af en ny forretningsorden, der efter en planen vil reducere det årlige rejsebudget og effektivisere medlemmernes tid til politisk arbejde. Formandskabet har bl.a. besluttet, at de reducerer antallet af medlemmer i Finans- og Skatteudvalget. Derudover vil formandskabet se på muligheden for, at reducerer antallet af medlemmer i nogle af de øvrige udvalg, ligesom de vil arbejde på, at sammenlægge en række mindre udvalg med større udvalg.

Lauge Koch og Ejnar Mikkelsen sejler igen

Den 20. marts 2024 meddelte Arktisk Kommando at de to inspektionsfartøjer af Knud Rasmussen klassen, der siden starten af februar havde været udfordret af tekniske problemer, nu var klar til at sejle fra Nuuk, for igen at kunne patruljere i de grønlandske farvande.

Levende snekrabber fløjet til auktion i Danmark

Den 14. marts 2024 sendte Air Greenland, i samarbejde med lokale fiskere i Nuuk, 500 kg levende, friskfangede snekrabber til et fiskeaktionshus i Hanstholm. Da snekrabberne kom under hammeren på auktionen blev de solgt i løbet af 5 minutter.

Det er første gang i Air Greenlands historie, at de sender så store mængder levende krabber ud af landet. Air Greenland oplyser, at det er ambitionen at de i fremtiden og i samarbejde med flere leverandører, vil sende større mængder af fersk fisk og skaldyr, til andre auktionshuse uden for Grønland og direkte til restauranter ude i verden.